

бойові дії між військами уряду національної єдності і Лівійської національної армії ведуться в передмісті столиці.

### Джерела та література

1. Бартенев.В. И. «Ливийская проблема» в международных отношениях. Москва: ЛЕНАНД, 2014. 448 с.
2. Ходынская-Голенищева М. С. Ливийский урок. Москва: Олма Медиа Групп, 2013. 256 с.
3. Kamel A. The Libyan coup that never was, Alger: VSOY. 2014. 152 p.
4. Книпп К., Шейко Ю. Лівія: вільне падіння в напрямку хаосу. Deutsch: Welle. 2015. 278 с.
5. St John, Ronald Bruce. Historical Dictionary of Libya. Rowman & Littlefield. 2014. 201 p.

**Богданюк Вікторія**

**Національний університет «Острозька академія»**

## РОЛЬ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ФАКТОРА У ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ КОРОЛІВСТВА САУДІВСЬКОЇ АРАВІЇ

**Анотація.** Увага приділяється відносинам Ер-Ріяду з основними партнерами, розглядається ситуація на світовому ринку нафти, а також її вплив на подальше формування зовнішньополітичних векторів Саудівської Аравії.

**Ключові слова:** Саудівська Аравія, зовнішня політика, енергетика, нафтовий ринок, експорт, нафта, Китай, Індія, Росія, цінові війни.

**Abstract.** The influence of the energy factor on the formation of the main vectors of foreign policy of Saudi Arabia. Attention is paid to Riyadh's relations with key partners. The situation on the world oil market and how it affects the further formation of Saudi Arabia's foreign policy vectors are also examined.

**Keywords:** Saudi Arabia, foreign policy, energy, oil market, export, oil, China, India, Russia, price wars.

Енергоресурси є своєрідним паливом для світової економіки. Тому, враховуючи їхню важливість, країни, які мають значні енергетичні поклади, перетворили ресурси на політичний інструмент [1, с. 85]. Дослідження поведінки Королівства Саудівська Аравія (далі – КСА) на міжнародній арені як найбільшого експортера нафти є вкрай необхідним для того, щоб визначити основні процеси, що відбуваються на світовому енергетичному ринку в умовах посиленої конкуренції. Боротьба за вплив стимулює Саудівську Аравію шукати нових союзників, що стає основою для подальшого формування векторів зовнішньої політики. Досліджувати роль енергетичного фактора у зовнішній політиці Ер-Ріяду необхідно, оскільки це дасть змогу краще орієнтуватись у процесах світової політики та загальних економічно-енергетичних тенденціях.

Сьогодні КСА є одним із найбільших експортерів нафти у світі, до того ж економіка країни значною мірою залежна від «нафтодоларів», тому енергетичний фактор є одним із провідних чинників, які впливають на зовнішню політику Саудівської Аравії [7].

Королівство докладає значних зусиль для підтримання хороших партнерських відносин зі своїми покупцями нафти, залучення іноземних інвестицій, забезпечення надійних та безперебійних поставок нафти і підтримання балансу цін на світовому ринку.

На сучасному етапі КСА переважно орієнтується на Азію, країни цього регіону також визначені як ключові партнери відповідно до державної стратегії «Vision2030». Основними партнерами в енергетичній галузі є КНР, Індія, Японія, Південна Корея та Сінгапур. Економічні відносини між цими державами активізувалися на початку XXI ст., наразі країни активно співпрацюють в енергетичній та економічній галузях, мають широкий спектр двосторонніх проектів та інвестиційних угод. Особливо увагу варто приділити співпраці Саудівської Аравії з такими країнами, як Китай та Індія [1]. Також важливо розглянути роль КСА в ОПЕК [5], оскільки Саудівська Аравія КСА користується чималим авторитетом серед інших країн-експортерів та має змогу впливати на встановлення квот на загальне виробництво нафти в межах організації [7].

Водночас Саудівська Аравія неодноразово проводила небезпечну цінову політику для того, щоб послабити небажаних конкурентів, користуючись своїм впливом в ОПЕК. Володіючи нафтою, КСА має надійний важіль впливу на міжнародній арені. Тому деякі дії Ер-Ріяду можуть мати глобальний характер, як у випадку цінової війни з Росією у 2020 році. Іноді такий радикальний спосіб застосування енергетичного ресурсу називають «нафтовою зброєю». Але не варто виключати те, що така зброя є руйнівною і для того, хто її застосовує, в цьому випадку для Саудівської Аравії [2].

Отже, діяльність КСА має значний вплив на світові економічні та політичні тенденції. Саудівська Аравія використовує енергетику як орієнтир для подальшої побудови та посилення відносин із потенційними партнерами. Переважно взаємодія в нафтогазовій галузі базується на інвестиційних угодах, торгівлі, спільних проектах. Однак доволі часто Ер-Ріяд використовує нафту як політичний інструмент.

### **Джерела та література**

1. Юр'єва П. Б. Світовий ринок нафти: ключові характеристики та тенденції. *Економіка і суспільство*. URL: [http://elibrary.donnuet.edu.ua/985/1/15\\_2018.pdf#page=85](http://elibrary.donnuet.edu.ua/985/1/15_2018.pdf#page=85)
2. Eight days that shook the oil market — and the world, Financial Times. URL: <https://www.ft.com/content/c9c3f8ac-64a4-11ea-a6cd-df28cc3c6a68>
3. How Saudi Arabia has built new alliances, Arab News. URL: <https://www.arabnews.com/node/1692666/saudi-arabia>

4. OPEC's Influence on Global Oil Prices, Investopedia. URL: <https://www.investopedia.com/ask/answers/060415/how-much-influence-does-opec-have-global-price-oil.asp>
5. Organization of the Petroleum Exporting Countries (OPEC), Investopedia URL: <https://www.investopedia.com/terms/o/opec.asp>.
6. Saudi Arabia SAUDI ARABIA'S RELATIONS WITH ASIA, ASIA SOCIETY POLICY INSTITUTE. URL: <https://asiasociety.org/asias-new-pivot/saudi-arabia> (дата звернення 2021)
7. Saudi Arabia, Forbes. URL: <https://www.forbes.com/places/saudi-arabia/?sh=5ddc6cd24e5c><https://www.forbes.com/places/saudi-arabia/?sh=5ddc6cd24e5c>
8. Top Factors That Affect the Price of Oil, Investopedia. URL: <https://www.investopedia.com/articles/investing/072515/top-factors-reports-affect-price-oil.asp>

**Стретович Дмитро**

**Національний університет «Острозька академія»**

## **ВІЙСЬКОВИЙ ЧИННИК У ЗОВНІШНІЙ ПОЛІТИЦІ КОРОЛІВСТВА САУДІВСЬКА АРАВІЯ**

**Анотація.** Розглянуто військовий чинник зовнішньої політики Королівства Саудівська Аравія. Проаналізовано основних постачальників зброї та вплив на це подій в Ємені. Передусім розглянуто відносини з США, ЄС, Китаєм. А також коротко проаналізовано становлення відносин у військовій сфері з Україною.

**Ключові слова:** Королівство Саудівська Аравія, військовий чинник, США, ЄС, Китай, Україна.

**Abstract.** It is examined the military factor of the Kingdom of Saudi Arabia's foreign policy. The main arms suppliers and the impact of events in Yemen on this are analysed. First of all, relations with the United States, the EU, and China are considered. The formation of military relations with Ukraine is also briefly analysed.

**Keywords:** the Kingdom of Saudi Arabia, military factor, USA, EU, China, Ukraine.

Збройні сили стали відігравати важливу роль в Саудівській Аравії після війни в Затоці у 1991 р., але завжди були пов'язані з їх альянсами, розгорнутими в регіоні американськими військами. Введення Саудівських сил у Бахрейн для придушення протестів 2011 р. є важливою віхою в стратегії національної оборони Саудівської Аравії під прикриттям допомоги та сприяння лідерам союзників. З моменту вступу на престол в 2015 р. король Салман ібн Абдул-Азіз зробив низку призначень і перепризначень, які змінили обов'язки і відносну владу провідних членів наступного покоління сім'ї Аль Сауд, які є онуками засновника Королівства. Сила є одним із найважливіших інструментів зовнішньої політики Саудівської Аравії, особливо в регіоні. Розміщення військового персоналу за межами країни здійснюється як для стабілізації